

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО
«29» _____ 2025 р.

РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНІ КОМПЛЕКСИ СВІТУ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	J Транспорт та послуги
Спеціальність:	J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	«Готельно-ресторанна справа»
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

**Івано-Франківськ
2025**

РОЗРОБНИК:

кандидат географічних наук,
доцент кафедри туризму та
готельно-ресторанної справи

Микола ДЕПУТАТ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри туризму та
готельно-ресторанної справи
протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.
В. о. завідувача кафедри

Христина ТЕРЛЕЦЬКА

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Михайло ПОДОЛЯН

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

e-mail	mykola.m.deputat@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму
Посилання на сайт	Микола Депутат
Сторінка курсу в СДО	Рекреаційно-туристичні комплекси світу

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни «Рекреаційно-туристичні комплекси світу»

Необхідною умовою прогресу сучасного суспільства, абсолютним національним пріоритетом у довгостроковій перспективі є розвиток людини. З огляду на це розвиток рекреації є одним із факторів, що істотно впливають на стан здоров'я туристів. Дисципліна «Рекреаційно-туристичні комплекси світу» вивчає процес формування та закономірності розвитку рекреаційної інфраструктури світу, її різновиди, форми й особливості в окремих регіонах та країнах.

Мета дисципліни: вивчення умов формування, розвитку та розміщення територіально-рекреаційних комплексів, ознайомлення з системами організації діяльності населення для відновлення фізичних і духовних сил.

Завдання дисципліни:

- визначення теоретичних основ формування і факторів розвитку рекреаційно-туристичних комплексів, їх спеціалізації та видів у сучасних конкретних умовах;
- дослідження зарубіжного та вітчизняного досвіду створення та функціонування рекреаційно-туристичних комплексів;
- аналіз функціональної, галузевої та територіальної структури рекреаційно-туристичних комплексів України та світу
- розробка принципів вдосконалення системи збалансованого забезпечення рекреаційних потреб населення України та раціонального використання національних рекреаційно-туристичних ресурсів.

Предмет дисципліни: рекреаційно-туристичні комплекси світу, діяльність яких спрямована на відтворення психоемоційного стану й фізіологічного здоров'я людини

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Рекреаційно-туристичні комплекси світу» студенти повинні **знати:**

- базові поняття з організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг;
- розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем;
- сучасного стану та розміщення рекреаційних комплексів світу та України;
- роль суспільства й природних рекреаційних ресурсів у забезпеченні рекреаційних потреб;
- особливості міжнародного територіального поділу праці в рекреаційно-туристичному обслуговуванні та визначенні місця України на світовому ринку відповідних послуг.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Рекреаційно-туристичні комплекси світу» студенти повинні **вміти:**

- використовувати на практиці базові поняття з організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг,
- аналізувати можливості країн світу щодо надання різних видів туристських послуг

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОП «Готельно-ресторанна справа» (2025/2026)).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
СК 1. Розуміння предметної області і специфіки професійної діяльності.	РН 04. Аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та рекреаційного господарства.

**ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Рекреаційно-туристичні комплекси світу»**

Курс		денна		Заочна	
		1		1	
Кількість кредитів ЄКТС/годин		6/180		6/180	
Семестр		1	2	1	2
Аудиторні навчальні заняття	лекції	14	14	2	2
	семінарські	28	28	6	6
Самостійна робота		48	48	82	82
Форма підсумкового контролю		залік	екзамен	залік	екзамен

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
	Рекреаційно-туристичні комплекси

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Тема 1. Основи рекреаційної діяльності та рекреаційно-туристичних комплексів (2 год.)

Рекреація як система уявлень про діяльність людей у вільний час. Соціально-економічна сутність рекреації, її основні функції. Основні поняття дисципліни. Сутність понять «рекреаційний комплекс» та «рекреаційно-туристське обслуговування». Основні поняття, пов'язані з рекреаційно-туристським обслуговуванням. Особливості надання рекреаційно-туристських послуг.

Питання для самостійного вивчення. Рекреація як система уявлень про діяльність людей у вільний час і простір, у якому вона відбувається. Історія формування рекреаційних комплексів у світовому господарстві.

Література: 1, 3,4, 5, 6,7,8,9, 10.

Тема 2. Європа – провідний рекреаційно-туристичний регіон світу (8 год.)

Рекреаційні ресурси та характер рекреаційної спеціалізації Європи. Особливості та тенденції розвитку туристичної сфери в Європі. Найбільш популярні види туризму в Європі. Основні рекреаційні центри Європи.

Питання для самостійного вивчення. Характеристика Середземноморського, Альпійського, Північноєвропейського, Причорноморського рекреаційних регіонів. Основні їх курорти та туристичні центри.

Література: 5, 6,7,8,9, 10,11,12,13.

Тема 3. Рекреаційно-туристичні комплекси Африки (4 год.)

Особливості розвитку рекреаційного господарства в країнах Африки на сучасному етапі. Рекреаційні ресурси та соціально-економічні фактори формування та розвитку туристично-рекреаційних комплексів країн Африки. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків Африки. Основні рекреаційні центри Африки.

Питання для самостійного вивчення. Економічні проблеми рекреаційного природокористування у країнах Африки.

Література: 5, 6,7,8,9, 10,11,12,13.

Тема 4. Рекреаційно-туристичні комплекси і центри туризму в Азії, Близькому сході, Австралії та Океанії (4 год.)

Характер рекреаційної спеціалізації Азії, Австралії, Океанії та на Близькому сході. Основні рекреаційні центри, потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків Азії, Близького сходу, Австралії та Океанії.

Питання для самостійного вивчення. Місце і значення регіону в розвитку рекреації і туризму світу. Нерівномірність рекреаційного розвитку країн Азії та Азійсько-тихоокеанського регіону.

Література: 5, 6,7,8,9, 10,11,12,13.

Тема 5. Розвиток рекреаційно-туристичних комплексів Американського регіону (4 год.)

Рекреаційні ресурси Американського регіону. Характер рекреаційної спеціалізації. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків Американського регіону. Основні рекреаційно-туристичні центри Американського регіону. Специфіка розвитку рекреаційної діяльності окремих країн Латинської Америки.

Питання для самостійного вивчення. Проблеми рекреаційного освоєння Карибського регіону. Рекреація і туризм Центральноамериканського регіону. Можливості розвитку рекреаційних комплексів країн Південної Америки.

Література: 5, 6,7,8,9, 10,11,12,13.

Тема 6. Рекреаційно-туристичні комплекси та центри туризму України (4 год.)

Регіональні особливості розвитку туризму. Основні рекреаційні системи України, регіони та комплекси. Природні, історико-культурні ресурси України. Туристична інфраструктура. Центри туризму в Україні

Питання для самостійного вивчення. Природні та історико-культурні особливості населених пунктів України. Курорти України.

Література: 2,8, 14, 13, 15,16.

Тема 7. Формування та регіональні проблеми розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України (2 год.)

Характеристика рівня розвитку рекреаційної галузі, її функціональна структура та територіальна організація. Значення розвитку рекреації та туризму для підвищення рівня економічного розвитку регіонів України.

Питання для самостійного вивчення. Зміни природного середовища рекреаційних територій внаслідок військових дій. Вплив війни на розвиток рекреаційної діяльності в Україні.

Література: 2,8, 14,13, 15, 16.

Зміст семінарських занять

Тема 1. Основи рекреаційної діяльності та рекреаційно-туристичних комплексів (2 год.)

1. Основні поняття дисципліни. Сутність понять «рекреаційний комплекс» та «рекреаційно-туристське обслуговування».
2. Основні поняття, пов'язані з рекреаційно-туристським обслуговуванням.
3. Особливості надання рекреаційно-туристських послуг.

Тема 2. Європа – провідний рекреаційно-туристичний регіон світу (16 год.)

1. Види туризму в країнах Європи.
2. Курорти європейського рекреаційного регіону.
3. Характеристика рекреаційно-туристичних комплексів в країнах Європи (на вибір студента)

Тема 3. Рекреаційно-туристичні комплекси Африки (10 год.)

1. Види туризму в країнах Африки.
2. Курорти африканського рекреаційного регіону.
3. Характеристика рекреаційних комплексів в країнах Африки (на вибір студента)

Тема 4. Рекреаційно-туристичні комплекси і центри туризму в Азії, Близькому сході, Австралії та Океанії (10 год.)

1. Види туризму в Азії, Австралії, Океанії та на Близькому сході
2. Курорти Азії, Австралії, Океанії та на Близькому сході
3. Характеристика рекреаційних комплексів Азії, Австралії, Океанії та на Близькому сході (країна на вибір студента)

Тема 5. Розвиток рекреаційно-туристичних комплексів Американського регіону (10 год.)

1. Види туризму.
2. Курорти Американського рекреаційного регіону.
3. Характеристика рекреаційних комплексів в країнах Америки (на вибір студента)

Тема 6. Рекреаційно-туристичні комплекси та центри туризму України (6 год.)

1. Види туризму в Україні
2. Курорти України
3. Характеристика рекреаційно-туристських центрів (на вибір студента)
4. Дослідження рекреаційних комплексів Карпатського туристичного регіону

Тема 7. Формування та регіональні проблеми розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України (2 год.)

1. Регіональні проблеми розвитку рекреаційно- туристичного комплексу України
2. Проблеми та перспективи розвитку рекреаційно-туристичних комплексів в Івано-Франківській області та м. Івано-Франківськ.

Зміст самостійної роботи студентів Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Рекреаційно-туристичні комплекси світу»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	96	164
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	28	64
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	56	6
Підготовка звітів з практичних робіт	-	-
Підготовка до поточного контролю	4	4
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	40	90

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання

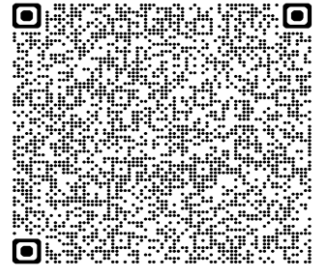
1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

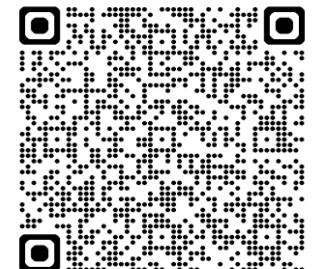

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#)

3) щодо відпрацювання пропущених занять Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

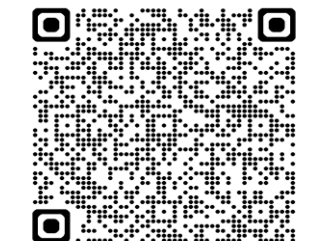
4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі 24 «Сфера обслуговування»

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
РН 04. Аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та рекреаційного господарства	лекція-вікторина, лекція-консультація, розповідь-пояснення, ілюстрація, демонстрація, семінарські заняття	використання комп'ютерних засобів, презентація.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	24	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять. **Критерії оцінювання:**

«незадовільно»	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
«задовільно»	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;

«добре»	здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;
«відмінно»	виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».¹

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу. Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю. **Шкала оцінювання знань за ЄКТС:**

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D

	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Аріон О. В., Уліганець С. І. Географія туризму: навчально-методичний посібник. Київ. Альтерпрес, 2013. 266 с.
2. Бейдик О.О. Рекреаційні ресурси України. Альтерпрес, 2010. 404 с.
3. Голубнича С.М. Рекреаційні комплекси світу. Донецьк,. 2012. 74с.
4. Кляп М. П., Шандор Ф. Ф. Сучасні різновиди туризму. Київ. Знання, 2011. 334 с.
5. Кузик С. П. Географія туризму. Київ. Знання, 2011. 271 с.
6. Масляк П. О. Рекреаційна географія. Київ. Знання, 2008. 343 с.
7. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг. Київ. Альтерпрес, 2002. 436 с.
8. Рутинський М.Й. Географія туризму України. Київ. Центр навч. літ-ри, 2004. 264 с.
9. Покологна М. М. Рекреаційна географія. Харків. ХНАМГ, 2012. 275 с.
10. Смаль І.В. Географія туризму та рекреація. Тернопіль, 2010. 208 с
11. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. І.-Ф. ІМЕ, 2001. 312 с.
12. Яворська В. В. Основи екологічного туризму. Одеса. Друк Південь, 2018. 232 с.
13. Deputat, m., Podolian, m., Zhupnyk, v., Terletska, k., & Gorishevskyy, p. (2024). Evolution of information systems and technologies in the hospitality and tourism sector: a historical perspective. Multidisciplinary science journal, 6, 2024ss0729.
14. Deputat, m., Terletska, k., Zhupnyk, v., & gorishevskyy, p., Kasiyanchuk d, (2025) .Study of the impact of climate change on tourism activities using remote sensing in the carpathian region. Geographia technica, vol 20, issue 2, 2025, pp. 15-30.
[Http://dx.Doi.Org/10.21163/Gt_2025.202.02](http://dx.Doi.Org/10.21163/Gt_2025.202.02)

Додаткова література

15. Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: Сучасні концепції менеджменту і маркетингу. Київ. Альтерпрес, 2004. 192 с.
16. Любіцева О, Сташук К. Розвиток екологічного туризму в Україні. Київ.

2002. № 53. С. 189-196.

17. Петранівський В.Л., Рутинський М.Й. Туристичне краєзнавство. Київ. Знання, 2006. 575 с.

18. Рутинський И.Й., Зінько Ю.В. Сільський туризм. Київ. Знання, 2006. 271 с.

Електронні ресурс

19. Савранчук Л.А., Явкін В.Г. Рекреаційна географія. Чернівці: ЧНУ, 2012. 110 с. Режим доступу: https://tourlib.net/books_ukr/savranchuk.htm (дата звернення: 29.08.2023)

20. Смаль І.В. Туристичні ресурси світу: навчальний посібник. Режим доступу. URL: https://tourlib.net/books_ukr/smal.htm (дата звернення: 29.08.2023)